

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України «Про проекти національного інтересу у
сфері енергетики»

1. Мета

Проект акта розроблено з метою імплементації Регламенту (ЄС) 347/2013 від 17 квітня 2013 р. про настанови для транс'європейської енергетичної інфраструктури та визначення правових, економічних та організаційних засад державної політики щодо сприяння спільним регіональним інвестиціям в енергетичний сектор та сприяння реалізації проектів національного інтересу в сфері енергетики за категоріями об'єктів енергетичної інфраструктури та Регламенту (ЄС) 2022/869 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2022 р. про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури, що вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 715/2009, (ЄС) 2019/942 та (ЄС) 2019/943 і Директиви 2009/73/ЄС і (ЄС) 2019/944, а також про скасування Регламенту (ЄС) № 347/2013.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект акта розроблено на виконання пункту 30 Плану заходів щодо виконання зобов'язань в рамках Договору про заснування Енергетичного Співтовариства, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 р. № 733-р, пункту 63 Плану заходів з реалізації етапу «Реформування енергетичного сектору (до 2020 року) Енергетичної стратегії України на період до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність», затвердженого розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 червня 2018 р. № 497-р, пункту 745 Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106.

Проект акта спрямований на імплементацію Регламенту (ЄС) 347/2013 від 17 квітня 2013 р. про настанови для транс'європейської енергетичної інфраструктури та скасування Рішення 1364/2006/ЄС та внесення змін і доповнень до регламентів (ЄС) 713/2009, (ЄС) 714/2009 та (ЄС) 715/2009, адаптованого та включеного до законодавства Енергетичного Співтовариства Рішенням Ради Міністрів Енергетичного Співтовариства 2015/09/МС-EnC від 16 жовтня 2015 р. щодо імплементації Регламенту (ЄС) 347/2013 Європейського парламенту та Ради про настанови для транс'європейської енергетичної інфраструктури, з урахуванням положень Регламенту (ЄС) 2022/869 Європейського Парламенту та Ради від 30 травня 2022 р. про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури, що вносить зміни до Регламентів (ЄС) № 715/2009,

(ЄС) 2019/942 та (ЄС) 2019/943 і Директиви 2009/73/ЄС і (ЄС) 2019/944, а також про скасування Регламенту (ЄС) № 347/2013.

Через складну процедуру отримання дозволів, регуляторні бар'єри або фінансові питання, з якими стикаються інфраструктурні проекти, які є вирішальними для ЄС та Договірних Сторін Енергетичного Співтовариства, було прийнято рішення про обов'язковість імплементації Регламент 347/2013 в рамках Енергетичного Співтовариства.

Метою Регламенту є упорядкування процедури надання дозволів та полегшення інвестицій в енергетичну інфраструктуру, а саме в проекти спільного інтересу Енергетичного Співтовариства (РЕСІ) та проекти взаємного інтересу (РМІ), для досягнення енергетичних і природоохоронних цілей Енергетичного Співтовариства.

З урахуванням положень адаптованого Регламенту 347/2013 за технічної допомоги проекту EU4Energy розроблено проект акта, який передбачає запровадження зрозумілої та прозорої процедури реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики, сприятиме сталому розвитку енергетичної інфраструктури України, надійному та безперебійному постачанню енергоресурсів, інтеграції України в енергетичний простір Європейського Союзу, розвитку рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами.

В рамках створеної Міненерго робочої групи згаданий проект акта доопрацьовано з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) та компаніями АТ «Магістральні газопроводи України», НАК «Нафтогаз України», ТОВ «Оператор ГТС України», АТ «Укртранснафта», ПрАТ «НЕК «Укренерго» та АТ «Укртрансгаз».

3. Основні положення проекту акта

Положеннями проекту акта передбачено:

визначення поняття «проектів національного інтересу в сфері енергетики», «проектів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства» та «проектів взаємного інтересу», а також запровадження зрозумілої та прозорої процедури їх реалізації;

формування переліку проектів національного інтересу в сфері енергетики, в який в обов'язковому порядку включатимуться проекти спільного інтересу Енергетичного Співтовариства та проекти взаємного інтересу. Згаданий перелік та критерії відбору проектів затверджуватиме Кабінет Міністрів України;

створення Міжвідомчої комісії із забезпечення реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики, яка складатиметься з представників органів державної влади та органів місцевого самоврядування та основною задачею якої є здійснення всіх необхідних заходів з метою надання відповідних дозволів, погоджень тощо для реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики;

визначення ключових енергетичних інфраструктурних проектів, а саме: проектів взаємного інтересу, проектів національного інтересу у сфері енергетики та проектів спільного інтересу Енергетичного Співтовариства, а також запровадження зрозумілої та прозорої процедури їх реалізації;

визначення Міненерго компетентним органом, що сприяє отриманню дозвільних документів шляхом координації дій організатора (замовника) проекту, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій та підприємств;

встановлення строків надання необхідних дозвільних документів органами влади;

підготовку посібника процедур, який затверджуватиметься Міжвідомчою комісією із забезпечення реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики та буде містити покроковий опис отримання дозвільних документів;

залучення громадськості під час підготовки та прийняття комплексного рішення щодо проектів національного інтересу у сфері енергетики;

надання стимулів проектам національного інтересу у сфері енергетики, організатори (замовники) яких несуть підвищені ризики у процесі їх реалізації.

Також проектом акта передбачено внесення змін до законодавчих актів, що дозволить забезпечити реалізацію проектів національного інтересу у сфері енергетики відповідно до визначених проектом акта процедур.

4. Правові аспекти

Нормативно-правові акти, що діють у даній сфері суспільних відносин:

Земельний кодекс України;

Лісовий кодексу України;

Водний кодекс України;

Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

Закон України «Про публічні закупівлі»;

Закон України «Про ринок природного газу»;

Закон України «Про ринок електричної енергії»;

Закон України «Про нафту і газ»;

Закон України «Про трубопровідний транспорт»;

Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»;

Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;

Закон України «Про оренду землі»;

Закон України «Про відчуження земельних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, які перебувають у приватній власності, для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності»;

Закон України «Про природно-заповідний фонд України»;

Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів»;

Закон України «Про інвестиційну діяльність»;

Закон України «Про ратифікацію Протоколу про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства»;

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

Фінансово-економічні розрахунки щодо впливу реалізації акта на надходження державного та/або місцевих бюджетів не проводилися, оскільки наявні методики проведення відповідних розрахунків не регламентують механізм кількісного визначення гіпотетичних інфраструктурних проектів, які можуть реалізовуватися у відповідності із положеннями проекту акта, оскільки наразі Кабінетом Міністрів не визначено відповідного переліку проектів національного інтересу у сфері енергетики.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта не стосується питань: функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку; соціально-трудової сфери; прав осіб з інвалідністю; функціонування і застосування української мови як державної; наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У проекті акта містяться положення що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

У проекті акта відсутні положення, що: стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод; впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; створюють підстави для дискримінації.

Проект акта буде направлено до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

8. Прогноз результатів

Прийняття проекту акта забезпечить: державну підтримку реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики та запровадження зрозумілої та прозорої процедури їх реалізації; прискорення процесу отримання всіх необхідних дозволів для реалізації проектів національного інтересу у сфері

енергетики; надання організатору (замовнику) проекту національного інтересу у сфері енергетики, який несе підвищені ризики у процесі його реалізації, будівництва, експлуатації або обслуговування, відповідних стимулів.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	позитивний	Виконання зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони; залучення міжнародних інвестицій до розбудови енергетичної інфраструктури в Україні та розвитку рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами
Оператор системи передачі та/або оператор газотранспортної системи, оператор системи розподілу та/або оператор газорозподільної системи, оператор нафтотранспортної системи, оператор газосховищ та/або оператор установки LNG, інший оператор, що розробляє проект національного інтересу в сфері енергетики	позитивний	Запровадження зрозумілої та прозорої процедури реалізації проектів національного інтересу у сфері енергетики, прискорення процесу надання дозволів; встановлення правил щодо транскордонного розподілу витрат; надання стимулів проектам національного інтересу у сфері енергетики, організатори (замовники) яких несуть підвищені ризики у процесі їх реалізації
Потенційні інвестори	позитивний	

Міністр енергетики України

Герман ГАЛУЩЕНКО

_____ 2022 р.